

A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2022. november 10.

A HTMT HÍREI

Emléktáblát avattak Chyzer Kornél balneológus tiszteletére Bártfafürdőn

2022. november 4-én a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvényeként a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács (SZMAT) kezdeményezésére Bártfafürdőn emléktáblát avattak Dr. Chyzer Kornél balneológusnak, aki 1861 és 1869 között volt a helyi gyógyfürdő főorvosa...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ: Gyergyószentmiklósi Fiókegyesület Konferenciája

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Gyergyószentmiklósi Fiókegyesülete és a Gyergyói Népfőiskolai Társaság Rendszerváltás vagy hatalomátmentés címmel szervez kétnapos konferenciát 2022. november 11. 16.00- órától a Gyergyószentmiklósi Városi Könyvtárban. [...] Az 1989. december 21-étől az 1990. március végéig tartó időszak a romániai magyar közösség életében rendszerváltást kellett volna, hogy jelentsen. A temesvári események, Tőkés László kiállása, a romániai magyarság politikai szerveződése, az önálló magyar egyetem létrehozásáért való küzdelem, az önálló magyar iskolák létrehozása mind olyan tevékenységek voltak, melyek rendszerváltást kellett volna, hogy jelentsenek...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTÜ: Fordítói műhelyek Eszéken

A Kulturális Identitás és a Regionális Örökséget Kutató Központ, az Eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, a Glotta Nyelvi Intézet és a Zrínyi Magyar Kultúrkör közös szervezésében kerül sor 2022. november 13. - 17.00 / 2022. november 18. - 20.00 óra között az Eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán a Magyar Tudomány Ünnepeinek következő rendezvényére. [...] Fordítói műhelyek megtartása az eszéki BTK-n. Témák: konzekutív tolmácsolás (nov 13-án), frazémák fordítása (nov. 14-én), szakfordítás (nov. 17-én), kultúraspecifikus kifejezések fordítása (nov. 18-án)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Tudományos szimpózium: Önkéntes munka a 21. században

Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, a Tanárképző Kar Biológia Tanszéke és a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács szervezésében 2022. november 15. 10.00-12.00 óra között kerül megrendezésre az Önkéntes munka a 21. században című tudományos szimpóziumra. Az eseményt a Selye János Egyetemen, Komáromban (Bratislavská cesta 3322) tartják. A cél a nemzetiségi diákok jogtudatának emelése az önkéntesség területén...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Előadás: A tanulók aktivizálásának digitális eszközei

A Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Kara és a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének szervezésében 2022. november 15. 11.00-12.30 óra között kerül sor a Magyar Tudomány Ünnepe keretében szervezett előadásokra. Az eseményt a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karán Pozsonyban (Gondova 2) tartják a pozsonyi magyar tanszék tanár szakos hallgatói számára...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Előadás: Prezi vagy Powerpoint?

A Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Kara és a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének szervezésében 2022. november 15. 13.00-15.30 óra között kerül sor a Magyar Tudomány Ünnepe keretében szervezett előadásra. Az eseményt a Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karán Pozsonyban (Gondova 2) tartják a pozsonyi magyar tanszék tanár szakos hallgatói számára...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Workshop és könyvbemutató: A határon túli, kárpátaljai magyar tudományosság népszerűsítése Innsbruckban

2022. november 16-17. között az ausztriai Tirol tartomány székhelyén, Innsbruckban (Innrain 52.), a város legnagyobb egyetemén, az Universität Innsbruck bázisán működő DYME Reserch Group és az egyetem angol tanszéke szervezésében kerül sor a

kisebbségi két- és többnyelvűség kérdéseiről egy workshopra, melyre a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont munkatársai és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatói is meghívást kaptak. A rendezvényen bemutatjuk a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásait és az intézet legfontosabb angol nyelvű publikációit, kiadványait, valamint a hallgatók bemutatják a beregszászi, továbbá a főiskola Filológia Tanszékét, az ott folyó oktató- és kutatómunkát...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

MTNE: Aranyos-vidéki Fiókegyesület

Erdélyi-Múzeum Egyesület Aranyos-vidéki fiókegyesület a tordai Jósika Miklós Elméleti Líceum és a helyi közművelődési egyesületek 2022. november 16. 17.00-20.00 óra között konferenciát szerveznek A tordai középkori templomok régészeti kutatásainak eredményei címmel. A konferencia meghívottjai részéről plenáris előadások foglalják össze tordai középkori templomok régészeti kutatásainak eredményeit...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Elutasította az uniós bíróság a Minority SafePack kezdeményezőinek az Európai Bizottság döntése elleni keresetét

Nem semmisítette meg az Európai Unió (EU) Törvényszéke az Európai Bizottságnak (EB) azt a 2021. januári döntését, amely nem kezdeményezett jogalkotást a több mint egymillió aláírást összegyűjtő Minority SafePack javaslatairól. A luxembourgi székhelyű uniós törvényszék szerdai, november 9-i határozata szerint az Európai Unió (EU) által eddig megtett intézkedések elegendőek „a regionális vagy kisebbségi nyelvek fontosságának hangsúlyozása, a kulturális és a nyelvi sokszínűség előmozdítása érdekében...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Románia biztosítja jelenleg Moldova áramszükségletének több mint 90 százalékát

Bogdan Aurescu külügyminiszter szerint Románia biztosítja jelenleg a Moldovai Köztársaság villamosenergia-szükségletének több mint 90 százalékát. A miniszter hozzátette, emellett fűtő olajat és 130 ezer köbméter tüzfát is küldtek a szomszédos országnak...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Emberi Jogok Európai Bírósága: Nem megfelelő az államosított ingatlanok visszaszolgáltatási mechanizmusa

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) keddi döntésében úgy találta, hogy a romániai kommunista rezsim alatt államosított ingatlanok visszaszolgáltatási mechanizmusa nem megfelelő és továbbra sem működőképes. Romániát a strasbourgi testület 2010-ben szólította fel, hogy tegye hatékonyvá az államosított ingatlanokkal kapcsolatos jogorvoslati rendszerét, miután több ezer – a visszaszolgáltatás ütemével és a megítélt kárpótlással elégedetlen – panaszos perelte be a strasbourgi bíróságon. [...] Az ügyben 2017-ben további 53 romániai állampolgár fordult az EJEB-hez, akik mindannyian jogerős ítéletet kaptak a javukra, amelyben a tulajdonjog kiadását, vagy kártérítés fizetését rendelték el. Ennek ellenére felperesek egyike sem kapta vissza jogos tulajdonát, vagy nem kaptak megfelelő kártérítést – ítélte meg a testület...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Erdélystat: Lassult a népességfogyás Erdélyben az első félévben

A megyei statisztikai hivatalok előzetes adataiból készített összesítés szerint 39 465 gyerek jött a világra 2022. augusztus végéig Erdélyben, ami 566 fővel, 1,4%-kal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Szintén idén az első félévben Erdélyben 60 255 volt a halálozások száma, ami 7,8%-os csökkentést jelent az előző év azonos időszakához képest. [...] Székelyföldön az erdélyi átlaghoz képest nagyobb mértékben csökkent a születésszám az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva: 3071 gyerek jött a világra, ami 83 gyerekkel, 2,6%-kal maradt el az előző év azonos időszakának születésszámától...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Nyílt levélben válaszol a marosvásárhelyi városháza Dan Tanasă provokációjára

Közzétette a marosvásárhelyi városháza azt a választ, amelyet a magyarellenességéről ismert Dan Tanasănak küldött a Hunyadi János-szobor kapcsán. A Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) Maros megyei parlamenti képviselője november elején szólította fel a városházát, hogy helyezzen ki román feliratot az idén júliusban felavatott szoborra. [...] Soós Zoltán polgármester, történész akkor azt nyilatkozta a Székelyhonnak, hogy a korabeli feljegyzéseken a latin néven volt ismert Hunyadi János, a Iancu de Hundeoara nevet csak a XIX–XX. századtól kezdték használni, ezért került a talapzatra csak latinul a hadvezér neve: Iohannes de Hunyad...” Forrás: Székelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Az erdélyi orvos- és gyógyszerészképzés viszontagságos története

Az évek során megszokottá vált, hogy a magyar tudomány napját Erdélyben érdekes, tanulságos előadásokkal köszönti az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya. November 4-én a 150 éves múltra visszatekintő, korszerű erdélyi magyar egyetemi orvos- és gyógyszerészképzés történetének áttekintéséről szolt az emlékülés. Beszámolómban részletesen ismertetjük az elhangzott előadások kivonatát. [...] Előadásában Gaal György az egyetem, és elsősorban az orvosi kar épületeit vette számba, amelyekben 1872 őszén megkezdődött az oktatás. [...] A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen folyó gyógyszerészképzés történetéről Péter H. Mária gyógyszerész-történész, szakíró számolt be, aki bevezetőjében méltatta a kolozsvári intézmény szerepét, amely Erdély népének a művelődését, a tudományos haladást szolgálta. [...] Spielmann Mihály történész az orvosi egyetem marosvásárhelyi újraalapításáról számolt be. Mint a bevezetőben elmondta, az egyetemalapítás gondolata a 25.000 lakosú városban már 1912–13-ban, Bernády György idejében felvetődött...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

28. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár

Csütörtöktől „könyvben utazunk” – visszaszámlál a 28. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár, amely a kétéves járványidőszak után ismét „beveszi” a Nemzeti Színházat, de a Gemma kávézóban és a Teleki Tékában is lesznek író-olvasó találkozók. Éppen ezért idén hangsúlyosan az irodalomra koncentrál a könyves szemle – könyvbemutatók, szerzőkkel folytatott beszélgetések egész sora vár a látogatókra. Nagy presztízsű kortárs magyar szerzők – Bereményi Géza, Tolnai Ottó, Garaczi László, Darvasi László, Fekete Vince, Nyári Krisztián, Tóth Krisztina – érkeznek a vásárra, akikkel személyesen találkozhatnak a nyomtatott szó szerelmesei. De Marosvásárhelyen lesznek a legismertebb erdélyi és magyarországi szerkesztők is. Óránként következnek a könyvbemutatók és író-olvasó találkozók...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Először szerveztek magyar napot Szászsebesen

Felejthetetlen vasárnap marad a százfönyt alig elérő szászsebesi magyar közösség életében 2022. november 6-a, hiszen ekkor szerveztek először magyar napot a patinás Fehér megyei településen. A rendezvény kezdeményezője Gudor Kund Botond, a Nagyenyedi Református Egyházmegye esperese volt, aki egy személyben a helyi egyházközség lelkipásztora is. [...] Demeter László történész, baróti múzeumigazgató érdekes előadást tartott Szászsebes és környékének székelyekkel való kapcsolatáról. Bevezetőként a székelység eredetéről szóló két legrelevánsabb elméletre utalt, vezérgondolatként egy sokak által kevésbé ismert történelmi tényre világított rá: a kézdi-sepsiszéki székelyek korábbi szálláshelyének épp Szászsebes és környéke tekinthető. A régészeti kutatások és pár dokumentum mellett néhány környékbéli település neve is tanúsítja ezt a tényt...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú sorozat: Márton Evelin íróval a pályakezdekről

Elegendő-e a tehetség és a kurázi? címmel indítunk interjúsorozatot a pályakezdés lehetőségeiről, kudarcairól, esetleges módszereit próbáljuk feltérképezni különböző művészeti ágakon. Ez alkalommal arra voltunk kíváncsiak, hogy az irodalom területén, milyen lépéseket kell tenniük azoknak a fiataloknak, akik írásaikkal szeretnének érvényesülni. Ennek kapcsán beszélgettünk Márton Evelin, íróval, szerkesztővel. [...] A szépirodalmi művek alkotási folyamatát, munkának tartja? Nem, nem tartom munkának az írást. Írni a legjobb és a legkegyetlenebb dolog egyszerre, nem tudom mi lesz majd, ha egyszer már nem fogok tudni írni, s ha eszemnél leszek még, akkor mivel pótolom majd ezt az űrt. [...] A Helikon irodalmi, kulturális lap prózarovatának szerkesztőjeként is dolgozik. Feltételezem, a lapnál gyakoriak a pályakezdekről megkeresései. Melyek azok az íráskorok, amelyekre „igen” mond a szerkesztőség...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Megjelent a Székelyföld folyóirat novemberi száma

A Pályakép rovatban Simó Márton beszélget a 85 éves Ráduly János költő, műfordító, néprajzkutatóval. Turiákné Komsa Gabriella: Egységes alakulástörténet és poétikai jellemzők Kányádi Sándor gyermek- és felnőtt költészetében címmel közöl tanulmányt. A Ködoszlás című történelmi rovatban Kolumbán-Antal József: Hol lehetett Feketig? Egy 12. századi határleírás rekonstrukciója című írása olvasható. László Attila, az MTA köztestületének külső tagja az erdélyi magyar régészet/régészek reprezentációjáról ír a román(iai) történetírás új enciklopédiájában...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Fehér megye – a Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium dokumentációs könyvtárát négyszáz éves fennállása során nem kímélték a történelem viharai: feldúlták török-tatár csapatok, a Rákóczi-szabadságharc során hordókban menekítették a könyveket, 1849-ben pedig román csapatok dúlták fel Nagyenyedet, ekkor a kollégiumot felégették, a könyvtár egy részét pedig elégették. Az akkori feltételezett húszezres állományból mintegy ötszáz kötet maradt meg. A könyvtár azonban „főnixmadárként” újból és újból feltámadt, és a nagylelkű adományoknak hála ma már körülbelül 60 ezer kötetet számlál állománya. Gordán Edina, a dokumentációs könyvtár vezetője szerint a téka eseménydús története itt még nem ér véget, a jelenben ugyanis igyekeznek bevinni azt a tudományos

körforgásba, ugyanakkor az állomány feldolgozásával újabb tudományos munkák létrejöttét segítik elő...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Egyedi kulturális értékeket kínált a hiánypótló Kolozsvári Zsidó Napok

Hiánypótlónak bizonyul, erőteljes lelki igényt elégít ki a Kolozsvári Zsidó Napok, amelynek hetedik kiadása vasárnap este zárult – fejtette ki a Krónika megkeresésére a budapesti Deák Andrea, aki a kezdetektől szervezi az eseménysorozatot. A koronavírus-járvány miatt két évig nem lehetett megtartani a nagy népszerűségnek örvendő kulturális rendezvényt, amely a zsidó hagyomány kincseit idézi fel. Több különleges koncerttel, történelmi sétákkal, irodalmi és gasztronómiai eseményekkel, valamint liturgikus dalokkal és imákkal várta közönségét a négynapos eseménysorozat. [...] Deák Andrea elmondta, hogy különleges programjai is voltak az idei kiadásnak: a Házsongárdi temetőben tartott zenés, irodalmi kulturális séták, a közönség a sírkert zsidó temető részébe is ellátogatott...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Árkossy Istvánnak ítélték oda idén a Kriterion-koszorút

A csíkszeredai Kriterion Alapítvány 2007-ben elhunyt alapító elnökének, Domokos Gézának a kezdeményezésére 1996-tól Kriterion-koszorúval jutalmazza azokat az erdélyi kiváló szellemi teljesítményeket, amelyek nem csupán az erdélyi magyarság tudástárát gazdagítják és alkotóképességét bizonyítják, hanem értékeremtésükönél fogva Európa és a világ szellemi áramlataiba is bekapcsolják ezt a közösséget. Az Alapítvány kuratóriuma úgy döntött, hogy Árkossy István festőművésznek, grafikusnak, írónak adományozza a 2022. évi Kriterion-koszorút. A díjat 2022. november 18-án 17 órakor Kolozsváron adják át az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Györköcs Mányi Albert emlékházában...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A magyar külügyi bizottság elítélte a munkácsi Turul-emlékmű eltávolítását

A testület állásfoglalásában azt írta: megütközéssel értesült a munkácsi Turul-szobor “botrányos körülmények között történt eltávolításáról”. “A bizottság határozottan elítéli ezt a kárpátaljai magyarság megfélemlítésére, az egyetemes kulturális örökség rombolására és a magyar-ukrán kapcsolatok megmérgezésére irányuló értelmetlen és barbár akciót” – áll a dokumentumban, amelyben arra hívták fel az ukrán kormányt, hogy egyes helyi hivatalos tényezőkhöz hasonlóan határolódjon el ettől az akciótól. [...] A lépés nem fér össze az EU-tagjelölt országokkal szemben támasztott jogállamisági és demokratikus követelményekkel, melyek tiszteletben tartására Ukrajna a csatlakozási folyamat megkezdésekor is kötelezettséget vállalt – olvasható az állásfoglalásban...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Könyvbemutatók a beregszászi Rákóczi főiskolán a MTÜ alkalmából

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszéke a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozathoz két könyvbemutatóval csatlakozott. A „Kárpát-medence földrajza – Természet, társadalom, gazdaság, néprajz” című kötet elektronikus változatának bemutatása előtt, Orosz Ildikó, a főiskola elnöke kiemelte, hogy a kiadvány hiánypótló jellegű, átfogó képet ad a felsőoktatásban tanulók számára. A több mint 500 oldalas kötet összeállításában 29 kárpátaljai és magyarországi szakember vett részt. A szöveg szerkesztésénél kiemelt hangsúlyt fektettek arra, hogy az információk ne csak a szakemberek számára legyenek értelmezhetőek. A könyv négy fejezetből áll, amelyekben az olvasók megismerkedhetnek a Kárpát-medence természeti viszonyaival, demográfiai mutatóival, a tájegységek néprajzi jellemzőivel. Bemutatásra került Tátrai Patrik, Ferenc Viktória, Rákóczi Krisztián és Márton János kutatók által jegyzett „Közoktatási körtérkép – A tanulói létszámok változása a Kárpát-medence külhoni magyar közösségeiben a 2010-es években” című atlasz nyomtatott verziója is. A beiskolázási adatokat tartalmazó térképeket Ferenc Viktória a főiskola oktatója mutatta be az érdeklődők számára...” Forrás: Tvungvar21.tv: [teljes cikk >](#)

Emléktáblát avattak Munkácson Lehoczky Tivadar tiszteletére

Lehoczky Tivadar jogász, régész, történész, etnográfus, Bereg vármegye történetének kutatója és leírója tiszteletére készült emléktábla ünnepélyes avatására került sor a polihistor halálának 107. évfordulója alkalmából november 6-án Munkácson. [...] Tarpai József a Munkácsy Mihály Magyar Ház igazgatója, köszöntőjében aláhúzza: „Azt gondolom, hogy Lehoczky Tivadar az az ember volt, aki megérdemli az emléktáblát.” [...] „Az 1880–1882-ben kiadott, Bereg vármegyéről szóló háromkötetes monográfiája máig felülmúlhatatlan pontossággal és aprólékosággal mutatta be a ma Kárpátaljának nevezett terület jelentős részét. Ő tárta fel 1870-ben a Szolyva környéki honfoglalás kori magyar harcos sírját, melynek leletei a Magyar Nemzeti Múzeumban találhatóak” – emlékeztetett ünnepi beszédében Lehoczky Tivadar kimagasló és máig meghatározó jelentőséggel bíró munkásságára Vida László ungvári magyar első beosztott konzul...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Eredeti bútorokkal nyílt meg Ungvár történetírójának dolgozószobája

A Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Honismereti Múzeumban november 3-án, csütörtökön ünnepélyes keretek között nyitották meg az Ungvár történelmét 1861-ig összefoglaló, Ungvár története a legrégebbi időktől máig című monográfia szerzőjének egykori irodáját. Tavaly, a történész születésének 200. évfordulója alkalmából időszakos kiállítás nyílt az ungvári várban. Most az író személyes tárgyaival, restaurált bútoraival kiegészített tárlat egy mecénás támogatásával jött létre...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Podcast: Háromnapos fordítástudományi workshop indult el szerdán délelőtt Bécsben

A Közép-európai CENTRAL hálózat hallgatói számára szervezett a Finnugor Tanszék november 9-11. között workshopot, amelyen bécsi, berlini, budapesti, prágai és varsói egyetemi hallgatók és oktatók vesznek részt. Mi rejtezik bizonyos nyelvi szerkezetek fordításának „nehézsége” mögött? Milyen szempontok alapján lehet a fordítási gyakorlatban hasznosan összehasonlítani a forrás- és a célnyelvet? – ilyen, és ehhez hasonló tudományos kérdésekre keresik a választ a résztvevők – hangsúlyozta Csire Márta, a Bécsi Egyetem Finnugor Tanszékének magyar nyelvi lektora. [...] Bodor Ádám, kolozsvári születésű, Kossuth-díjas magyar író első regényének, a Sinistra körzet fordításait hasonlítják össze az eredetivel...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Irodalmi délután: Benedek Elek szellemi hagyatéka

Az elmúlt szombaton, november 5-én „Vén fa árnyékában” címmel Bécsben is felcsendültek Benedek Elek mesemondó megzenésített versei és prózái. Az AMAPED meghívására leszármazottai érkeztek Bécsbe, és a műsort könyv- és fotókiállítás is gazdagította. [...] A rendezvényen mutatták be az AMAPED új, saját szerkesztésű tankönyvét is. „Benedek Elek meséi feladatokkal” címmel. Az AMAPED saját szerkesztésű könyvéhez Bardócz Orsolya, Benedek Elek ükunokája adta meg az engedélyt arra, hogy felhasználhassák a meséket illetve segített az összeállításban...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Tamási Áronra emlékeztek Welsben

A Felső-Ausztriai Magyarok Kultúregyesülete szervezte meg a hétfégi emlékműsort Tamási Áron, a székely magyar író születésének 125. évfordulója alkalmából. A welsi Magyar Otthonban megtartott ünnepségen felléptek a Felső-Ausztriai Hétfégi Óvoda és Iskola diákjai, a cserkészek – akik Tamási Áron műveiből és önéletrajzából olvastak fel...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kitüntetésekkel adták át a 150 éves bécsi Komenský iskola

A 150 éves a Komenský Iskolában a német, a cseh, és a szlovák nyelvű osztályok mellett 2007 óta magyar óvodai tagozat is működik. Így a legkisebbek már a Komenský óvodában is kétnyelvű nevelésben részesülhetnek. A másfél évszázados jubileum alkalmából november 8-án kitüntetésekkel adták át a többi között Susanne Raab kancelláriaminiszternek, Werner Hericsnek, az ORF burgenlandi tartományi stúdiójának igazgatójának, valamint Martin Ivancsics horvát, Hollós József magyar, valamint Bernhard Sadovnik a szlovák népcsoport tanácsok tagjainak...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Politikum: Miről döntünk a népszavazáson?

Az önálló Szlovéniában eddig 20 ügydöntő népszavazás volt, a november 27-ei azonban annyiban más lesz, hiszen három törvény hatálybalépéséről döntenek a szavazópolgárok: a kormány összetételi törvényről, a Szlovén RTV jogszabályáról és a tartós gondozásról szóló törvényről. [...] A közmédia helyzetének javítására és a politika pártok közvetlen befolyásának korlátozására a kormány elkészítette a Szlovén RTV-ről szóló új törvényt. A törvény több jelentős változást tartalmaz a közintézet vezetőségét, a szerkesztők kinevezését, az újságírói autonómia megőrzését, pénzügyi vezetését és az intézet felügyeletét illetően. Az új törvény megszünteti a 29 tagú program- és a 11 tagú felügyelőtanácsot, helyette 17 tagú RTV Tanácsot működtet. Az RTV Tanácsába 6 tagot az RTV alkalmazottjai neveznek be, a többi 11-ből egyet a magyar és egyet az olasz kisebbség, egyet az államelnök, és a keret betöltéséig egyet-egyet a kulturális, tudományos, sport- és más, civil szférát képviselő szervezetek...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

MTÜ: Fedinec Csilla előadása Lendván

A magyar tudomány napja alkalmából november 3-án Lendván a Bánffy Központban az MNMI, a Nemzetiségi Kutatóintézet Lendvai Kutatócsoportja és a Muravidéki Magyar Tudományos Társaság meghívására Fedinec Csilla, a budapesti

Társadalomtudományi Kutatóközpont tudományos főmunkatársa tartott előadást. Az orosz–ukrán háború és a kárpátaljai magyarok című aktuális előadását szép számú érdeklődő hallgatta meg. [...] A Muravidéki Magyar Rádió Horizont című műsorában (04:00-tól) Botka Ágnes szerkesztő beszélget Fedinec Csilla kisebbségkutatóval...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Szülőföldön magyarul: 385 gyermek támogatására pályáztak

Szlovéniában a Bethlen Gábor Alap által meghirdetett, a magyar nyelvű oktatást és nevelést támogató, a magyar iskolaválasztást ösztönző Szülőföldön magyarul program idej felhívásaira összesen 385 gyermek nevében adtak le pályázatot. [...] Az adatokat a tavalyi évvel összevetve elmondható, némileg megnövekedett a pályázati kedv a Muravidéken, tavaly ugyanis 376 személy pályázott...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Az „állapotos” származékszóról

A Muravidéki Magyar Rádió Nyelvművelő műsorában Botka Ágnes szerkesztésében Molnár Zoltán a kifejezés eredetét vizsgálta meg, amely századokra visszanyúlik a nyelvtörténetben...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Díjazták a szlovén–magyar Right Profession projektet

Európai Bizottság a Project Slam 2022 esemény keretében különdíjban részesítette a Right Profession című projektet, amely Interreg SLO–HU határon átnyúló pályázati támogatással valósult meg a Muravidéki Gazdasági Kamara vezetésével. Az immár 10 éve élő, három folytatást is megélt projekt kivitelezésében a Muravidéken kívül Zala és Vas megye kereskedelmi és iparkamarái, fejlesztési és oktatási intézményei működnek együtt. A döntőbe hat projekt jutott be, a Right Profession egyetlenként Szlovéniából. [...] Az indoklás szerint a sikeres szlovén–magyar együttműködés ajtót nyitott a szakmák közvetlen megismeréséhez: mintegy 6 ezer fiatal 110 vállalatnál 25 különböző (hiány)szakmát ismerhetett meg és gyakorlatot végezhetett az inasoktatás keretében...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Egy hónap a magyar tudomány jegyében

Múlt héten ünnepélyes keretek között nyitották meg a magyar tudománynak szentelt programsorozatot. [...] Az eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék is immár harmadik éve csatlakozik a Tudomány Ünnepehez. A programon Szoták Szilvia, az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. lektorátusvezetője, Katalinić Krisztina, a zágrábi Hungarológiai Tanszék docense és Medve Zoltán, az eszéki magyar tanszék egyetemi tanára, az MTA köztestületének külső tagja tartottak izgalmas, a fordítói szakmával, kihívásokkal kapcsolatos előadásokat úgy a szak-, mint a műfordítás területén. [...] Az elkövetkező egy hónapban, egész novemberben a tanszék dolgozói és hallgatói minden érdeklődőt nagy szeretettel várnak előadásokkal, kerekasztal-beszélgetésekkel, valamint más jellegű foglalkozásokkal...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Évi közgyűlést tartott a HMDK – eredményekről számoltak be

„A Kopácsi Magyarok Otthonában került sor a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) rendes évi közgyűlésére múlt szombaton, ahol beszámoltak az elmúlt időszak jelentősebb eseményeiről, és meghatározták a következő etappal kapcsolatos feladatokat is. A HMDK sokrétű és rendkívül jelentős tevékenységéről Jankovics Róbert, a HMDK elnöke számolt be. Szólt többek között azokról a magyar nemzetpolitikai eseményekről, amelyeken a HMDK is képviseltette magát, illetve szervezője volt, és ahol a Kárpát-medencei magyarság legfontosabb ügyeit tárgyalták meg. [...] Hangsúlyozta, hogy a HMDK tevékenységét, politikájának helyességét bizonyítja az is, hogy folyamatosan bővül a tagsága, és hogy újabb egyesületek csatlakoznak hozzá...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

A pélfmonostori könyvtár őszi programjai

A Pélfmonostori Városi Könyvtár keretében működő Horvátországi Magyarok Központi Könyvtárában (HMKK) számos program megrendezésére került sor az elmúlt hónapban, melyek elsősorban gyerekeknek szólnak. Idén október 15-től november 15-ig tart ugyanis a Horvát Könyv Hónapja, melynek keretében a központi magyar könyvtárban is számos programra került sor. [...] A programsorozat keretében könyvbemutatókat is tartottak. [...] A hagyományos könyvbemutatók mellett, élve az internet adta lehetőségekkel, virtuális ismertetőket is tartanak a könyvtár közösségi hálózatain. Ilyen formában mutatták be Juhász Bálint első regényét, A kaput, amely az eredeti magyar mellett horvát fordításban is elérhető az olvasók számára. A könyvtárvezetőtől megtudtuk, intézményük továbbra is működtet letéti állományokat számos baranyai és szlavóniai óvodában és iskolában, így azokhoz a gyerekekhez is eljut az olvasnivaló, akik nem tudnak beutazni a pélfmonostori bibliotékába...” Forrás: Kepesujstag.com: [teljes cikk >](#)

Előrelépések történtek a magyar-szlovák kisebbségi vegyes bizottság ülésén

Több területen is előrelépés történt a magyar-szlovák kisebbségi vegyes bizottság ülésén, egyebek mellett megegyezés született a kettős állampolgárság kérdéskörével kapcsolatos szakértői tárgyalások újraindításáról – közölte csütörtökön Kalmár Ferenc, a testület magyar társelnöke...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Közlemény: A Selye János Egyetem szándéka a lehető legtovább fenntartani a jelenléti oktatást

A Selye János Egyetem vezetősége és akadémiai közössége is támogatta a Szlovák Rektori Konferencia által 2022. szeptember 13-án elfogadott „Előzzük meg az egyetemek ellehetetlenülését Szlovákiában!” nyilatkozatát. Az azóta eltelt időszakban több, a helyzetet javító intézkedés történt az oktatásügyi tárca részéről. [...] Amennyiben a kormány nem teljesíti a korábbi nyilatkozatokban megfogalmazott követeléseinket, az egyetemek nagy többsége a továbbiakban is készen áll a tiltakozás egyéb formáira, amelyekről később egyeztetnek. Ugyanakkor a Selye János Egyetemen is szándékunkban áll a lehető legtovább fenntartani a jelenléti oktatást, hiszen az oktató és a hallgató közvetlen kapcsolatát, mint ahogy azt már a járványidőszakban tapasztaltuk, nem pótolhatja semmilyen pótmegoldás...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Újra a lakosságot szolgálja a megújult zétényi könyvtár és kultúrház

Közel két és fél évvel a tragikus tűzvészt követően idén október második felében átadták a zétényi könyvtárnak is otthont adó kultúrház épületkomplexumát. A felújítás, az épület berendezése és a teljes könyvállomány feltöltése jelentős összefogás eredményeként valósult meg. [...] Kukó Miklós, Zétény polgármestere a Felvidek.ma kérdésre elmondta: a tűzeset után rögvest elkezdődött a károk felmérése. [...] Mint írtuk, 2020 júliusától a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (SZMKE) vezetésével könyvadománygyűjtés kezdődött a könyvtár feltöltésére. A felvidéki magyar könyvtárosok érdekképviselője a Szlovákiai Magyar Írók Társaságával, valamint a Selye János Egyetem vezetőségével és annak könyvtárával, illetve az úgynevezett gyűjtőkönyvtárakkal együttműködve gyűjtötték a könyvadományokat. 2020 végére több mint kilencezer kötet gyűlt össze...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Rengeteg éhes diák, sok iskolakerülő – egy füleki iskola mindennapi gondjai

Nem véletlen, hogy a gyerekek 99 százaléka roma, a környék roma lakosságának magyar az anyanyelve, ők nem fognak szlovák iskolába járni, a nem romák pedig nem szívesen adják ide a gyerekeiket. A másik magyar iskolában, a Koháry István Alapiskolában több a nem roma, viszont már ott is magas a roma gyerekek aránya és sajnos tapasztaljuk, hogy nagyon sok magyar, nem roma gyerek szlovák iskolába jár. Ez nagyon elszomorító – mondja Kotlár Ildikó, a füleki Mocsáry Lajos Alapiskola igazgatója. [...] Az iskola pedagógusai minden nap szembesülnek azzal, hogy a gyerekek éhesek, a téli időszakban nincs meleg ruhájuk. Éhesen képtelenek figyelni, még ha volna is tehetsége megtanulni a tananyagot, de ha úgy jön, hogy tegnapról nem evett, nem várhatjuk el, hogy még egy napot éhesen kibírjon főleg alsó tagozaton...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Magyar mise Nagyszombatban

November 9-én ismét megrendezték a nagyszombati magyar misét a Szent Ilona-templomban. Ez a templom Nagy Lajos király és Pázmány Péter nagyváradi születésű püspök, esztergomi érsek, 1635-ben a Nagyszombati Egyetemet alapító Pázmány Péter városának legrégebbi, eredetileg ispotálytemploma. Itt a legtovább, az 50-es évekig voltak még magyar nyelvű misék, majd 2013 óta, idestova 3 hónap híján egy évtizede újra vannak és remélhetőleg sokáig, s még annál tovább is lesznek...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A koszovói helyzet: Előkerültek a francia-német javaslat részletei

Az Euractiv a koszovói kérdés rendezésére tett francia-német javaslatból jelentetett meg részleteket, amelyeket az Euronews és a 021 hírportál is közölt. Ezek a többi között a hivatalos Belgrád és Pristina közötti viszony teljes normalizációját, a határvonalak sérthetlenségét, és a területi intergritás kölcsönös elismerését ölelik fel. A két fél esetében „állandó missziók” létrehozását is előíranyozza, ezeknek a székhelye a kormányoknak helyet adó városokban lenne. [...]Ide kapcsolódik a hír, hogy Albin Kurti

koszovói kormányfő jelezte, nem kizárt, hogy egy, csütörtökön és pénteken megrendezésre kerülő párizsi békefórumon találkozik a szerb államfővel...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Ki a mai fiatalok példaképe?

Az Ifjúsági kezdeményezés az emberi jogokért nevű szervezet adatai szerint Szerbia közterületein több mint 220 Ratko Mladićnak szentelt falfestmény található, ebből közel 60 Belgrádban, 40 százalékuk pedig közintézményeken van. Az Első és a Harmadik Gimnázium falát is az ő portréja díszíti azzal az üzenettel, hogy Ratko Mladić egy hős. A szervezet igazgatója, Sofija Todorović „Az igazság, amely késik” elnevezésű beszélgetésen elmondta: Szerbiában továbbra is tagadják a srebrenicai népirtást, és a fiatalok többet érdemelnének annál, mint hogy a háborús bűnösöket hősként ünnepeljék...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Videó: Együttműködés az MTTK és a VRT között

Együttműködési megállapodást kötött a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar és a Vajdasági RTV. Ennek értelmében a Vajdasági Televízióban és az Újvidéki Rádióban is eltölthetik a gyakorlatot a kar kommunikátor szakos hallgatói. [...] Klemm József, a Vajdasági RTV megbízott vezérigazgatója: A kommunikológia szak, amelyet beindítottak Szabadkán, számunkra óriási lehetőséggel bír. Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy képzett szakembereket kapjunk. Természetesen mindazt, amit itt elméletben megtanulnak Szabadkán, azt utólag a Vajdasági RTV-ben, ahova majd gyakorlatra jönnek a fiatalok, a gyakorlatban megtanulhatják...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Átadták a VM4K új épületszárnyát

Átadták a Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ új szárnyát Szabadkán. A bővítésére az intézmény által nyújtott tartalmak és képzések megnövekedett száma miatt volt szükség. A szabadkai Donát Mór-ház évekig elhagyatottan állt, majd 2017-ben a magyar kormány támogatásának köszönhetően felújították, és itt kapott helyet a Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Három vajdasági díjazott a Radnóti-versenyen

November 5-én és 6-án tartották meg a Radnóti Biennálét és a XXVII. Radnóti Miklós Vers- és Prózamondó Versenyt a Győri Nemzeti Színházban. Az esemény rangját jelzi, hogy ide csak a Kárpát-medencei és az országos vers- és prózamondó versenyek győztesei kapnak meghívást. Vajdaságból a Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozó legjobbait illeti meg ez az elismerés. [...] A versenyek versenyének is nevezett rendezvényre Hajvert Ákosnak, a VMPE elnökének a kíséretében hét fiatal érkezett. [...] Az előadónak három művel kellett készülniük: egy Radnóti-verssel, prózával vagy műfordítással, valamint a teljes magyar irodalomból két verssel, melyek közül az egyiknek klasszikus, a másiknak élő költő alkotásának kellett lennie...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Odaítélték a Híd Irodalmi Díjat, a Forum Képzőművészeti Díjat, valamint a Vajdasági Magyar Művészeti Díjat

A Forum Könyvkiadó Intézet tájékoztatja a nyilvánosságot, hogy a Híd Irodalmi Díj bírálóbizottsága – Antalovics Péter, Bordás Győző, Lódi Gabriella, Lovas Ildikó és Mészáros Anikó összetételben – mérlegelve a vajdasági magyar könyvkiadás 2021. évi produkcióit egyhangúlag úgy döntött, hogy a 2021. évre szóló Híd Irodalmi Díjat Szögi Csabának ítéli oda Szakura angyalai című, a zentai zEtna kiadó gondozásában megjelent kötetéért...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Várady Tiboré a Szirmai Károly Irodalmi Díj

A Szirmai Károly Irodalmi Díjról döntő bizottság, Bordás Győző, Csorba Béla, Faragó Kornélia (elnök), november 7-én megtartott ülésén Várady Tibornak ítélte a díjat a Népellenes mosoly és a Mi legyen a bronz utazóórával? (Egy aradi vértanú dédunokája szerint) című köteteiért. [...] Figyelemre méltó az eljárás, ahogyan Várady Tibor a narratív képességének ítelt archivális anyagokat, esetelemzéseket, tényszerűségeket irodalmi cselekvésre bírja...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)